

Kun vesien ja ympäristön
suojeleminen on yhteinen
asia.

Vesien tilan parantaminen
alueellisten vesistövisioiden ja
verkostojen avulla

Jaana Pönni

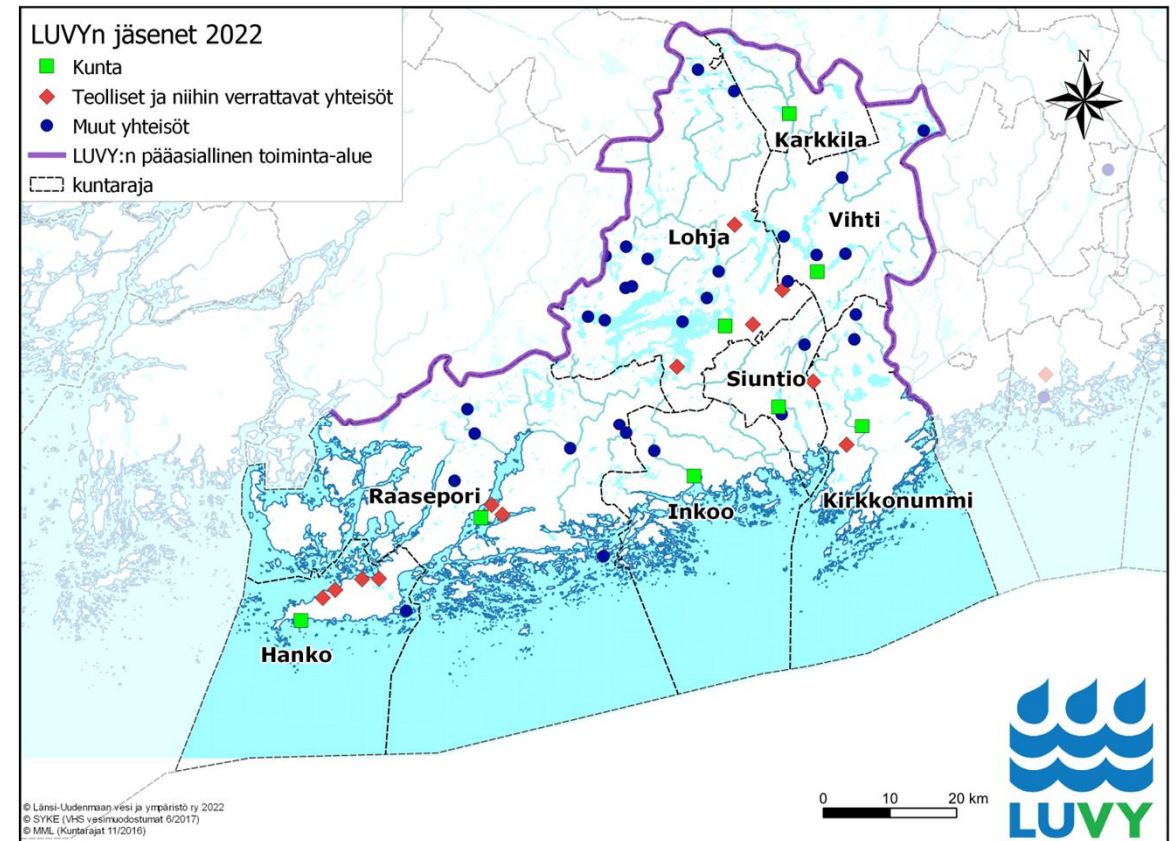
11.3.2024

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry

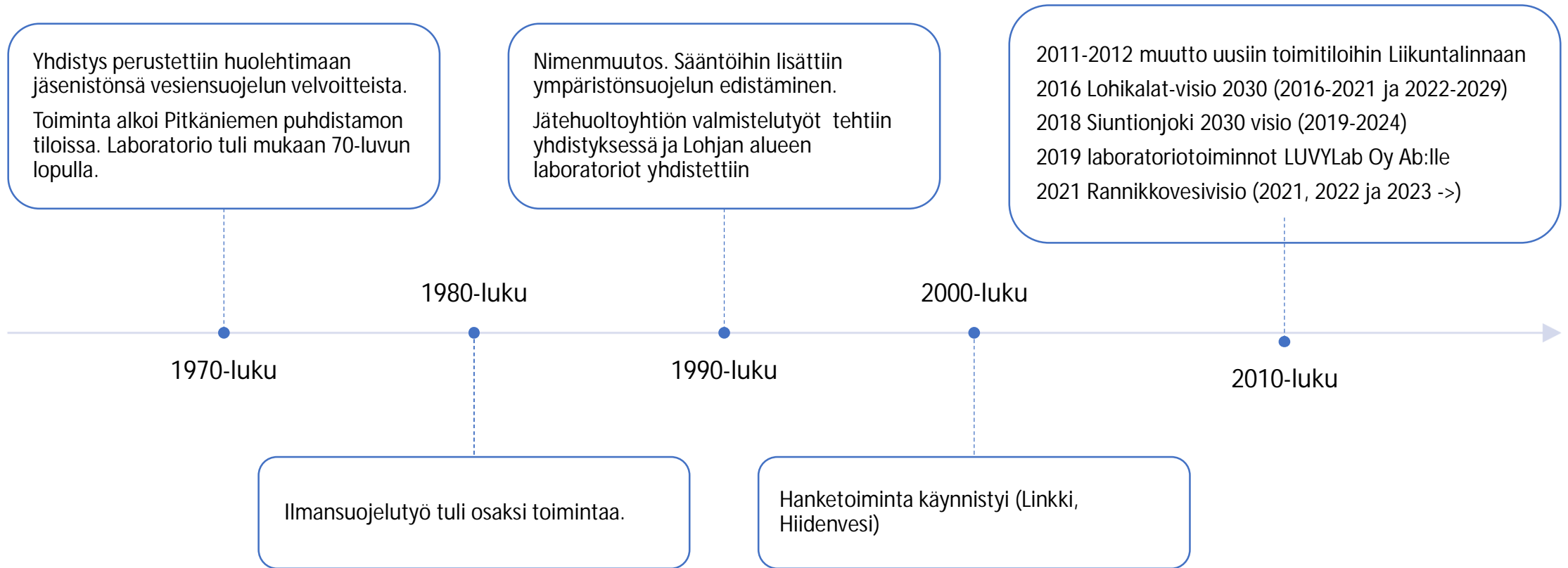

LUVY – Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry

- Vesienhoitoa vuodesta 1975
  - aatteellista toimintaa ja sitä tukevaa liiketoimintaa
- Jäsenet vesien käyttäjiä (55)
  - kunnat, teollisuus, yritykset, yhdistykset
- Visio ja tavoitteet
  - vesiensuojelun, ympäristönsuojelun ja ympäristöterveyden edistäminen
- Toiminta
  - Tilaustutkimus/asiantuntijapalvelut (50 %) ja hankkeet (50 %)
  - laboratoriopalvelut (LUVYLab Oy Ab)
- Liikevaihto 2023 noin 3,4 milj. euroa (LUVY)
- Työllistää noin 25 hlö (LUVY)+ 10 hlö (LUVYLab)

LUVYn historiaa

Länsi-Uudenmaan kunnat haluavat yhdessä edistää Itämeren suojelua

Tavoitteenamme on turvata puhtaat ja elinvoimaiset lähivesistöt paikallisten asukkaiden, matkailijoiden ja yritysten tarpeisiin - joki ja merenlahti kerrallaan.

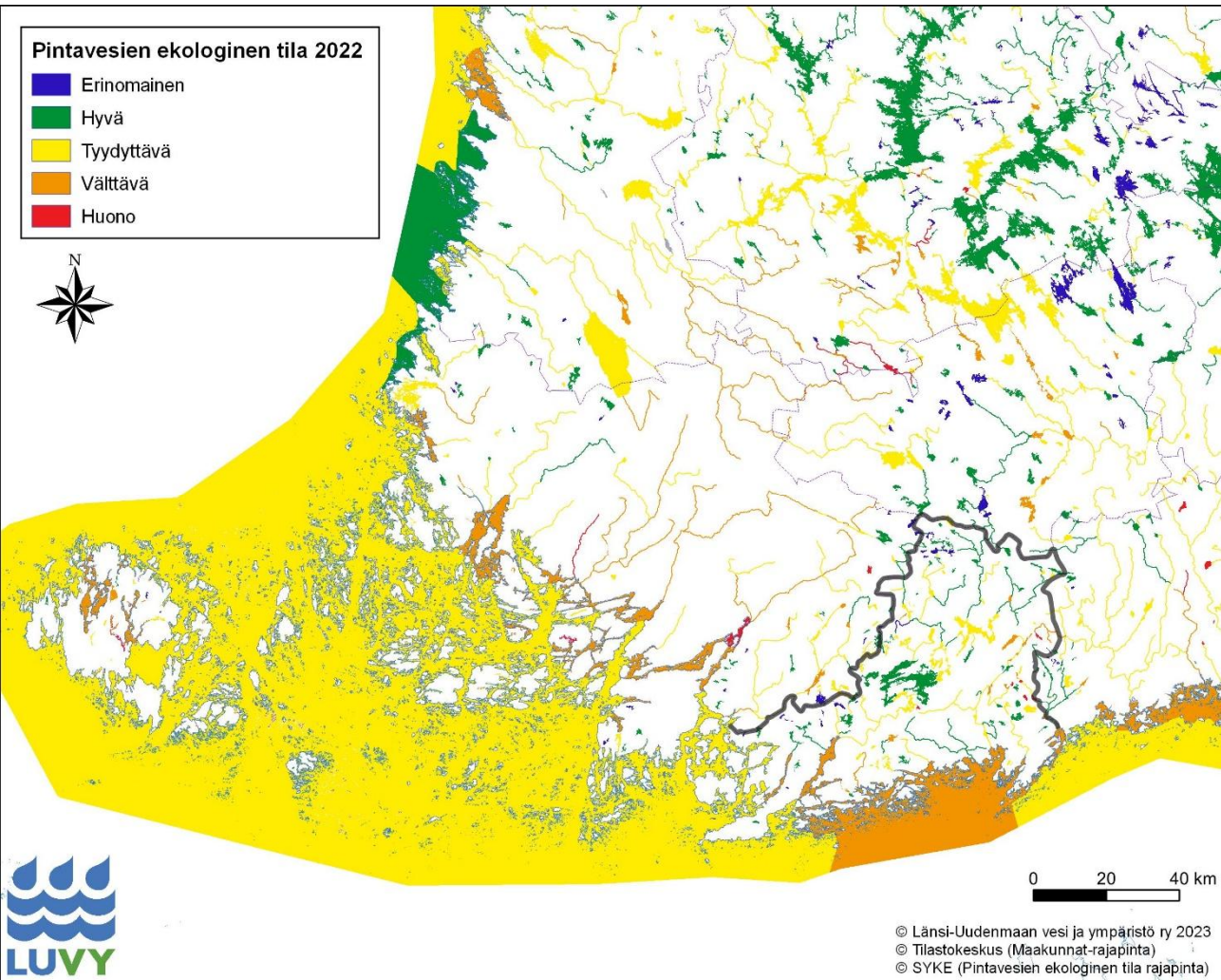
”Kun vesien ja ympäristön suojeleminen on yhteinen asia”

Jaana Pönni

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry /
Västra Nylands Vatten och miljö r.f.

Länsi-Uudenmaan rannikkovesien tila edellyttää pikaisia toimia

Suomessa Itämeren merenlahtiin päätyy vuosittain lähes 4 000 tonnia fosforia, josta 95 % on jokien kuljettamaa.

Kuormitus merenlahtiin tulee mantereelta erittäin kuormittuneilta valuma-alueilta.

Länsi-Uudenmaan rannikkovesien tila on laajalla alueella huonompi kuin läheisillä rannikkovesialueilla.

Rannikkoalueemme fosforikuormituksesta 70 % on peräisin peltoviljelmästä ja 50 % typpikuormituksesta.

Ravinteiden aiheuttama rehevöityminen aiheuttaa sinileväkukintoja ja haittaa virkistyskäyttöä.

Kunnostamalla heikossa tilassa olevat merenlahdet ja rannikkovedet parannamme samalla koko Itämeren tilaa.

Mitä tarvitaan tilanteen korjaamiseksi

Länsi-Uudenmaan rannikkovedet ovat heikossa tilassa liiallisen kuormituksen vuoksi – huono vedenlaatu näkyy kesäisinä leväkukintoina

- ❖ Pääosa ravinteista tulee jokien kautta valuma-alueilta maa- ja metsätaloudesta
- ❖ Panostaminen vesiensuojeluun on riittämätöntä nykyisellä tasolla todellisten tulosten saavuttamiseksi
- ❖ Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelmassa on todettu Uudenmaan vesien kunnostuksiin tarvittavan noin 45 milj. euroa vuosittain
- ❖ Silppuuntunut rahoitus vaikeuttaa pitkäjänteistä työtä

Tavoitteenamme on turvata puhtaat ja elinvoimaiset **lähivesistöt** paikallisten asukkaiden, matkailijoiden ja yritysten tarpeisiin - joki ja merenlahti kerrallaan.

Yhdessä onnistumme - Verkostostrategia

- Länsi-Uudenmaan vesienhoidon yhteistyön visio ja strategia
  - Määrätietoinen työ kuntien kanssa vesien tilan parantamiseksi

PITKÄJÄNTEISYYS	Suunnitelmallisuus ja resurssit turvattu
TIEDON HANKINTA JA HALLINTA	Riittävät perustiedot vesien tilasta olemassa
HOITO- JA KUNNOSTUSTOIMET	Selvitysten, suunnitelmien ja kunnostusten tekeminen priorisointien pohjalta
HANKKEISTAMINEN	Kokonaisuuksien kokoaminen lisäresurssien saamiseksi
YHTEISTYÖ	Käytännön yhteistyö kaikkien alueen toimijoiden kanssa
VIESTINTÄ	Vesien tila tiedossa ja omien toimien merkitys ymmärretty

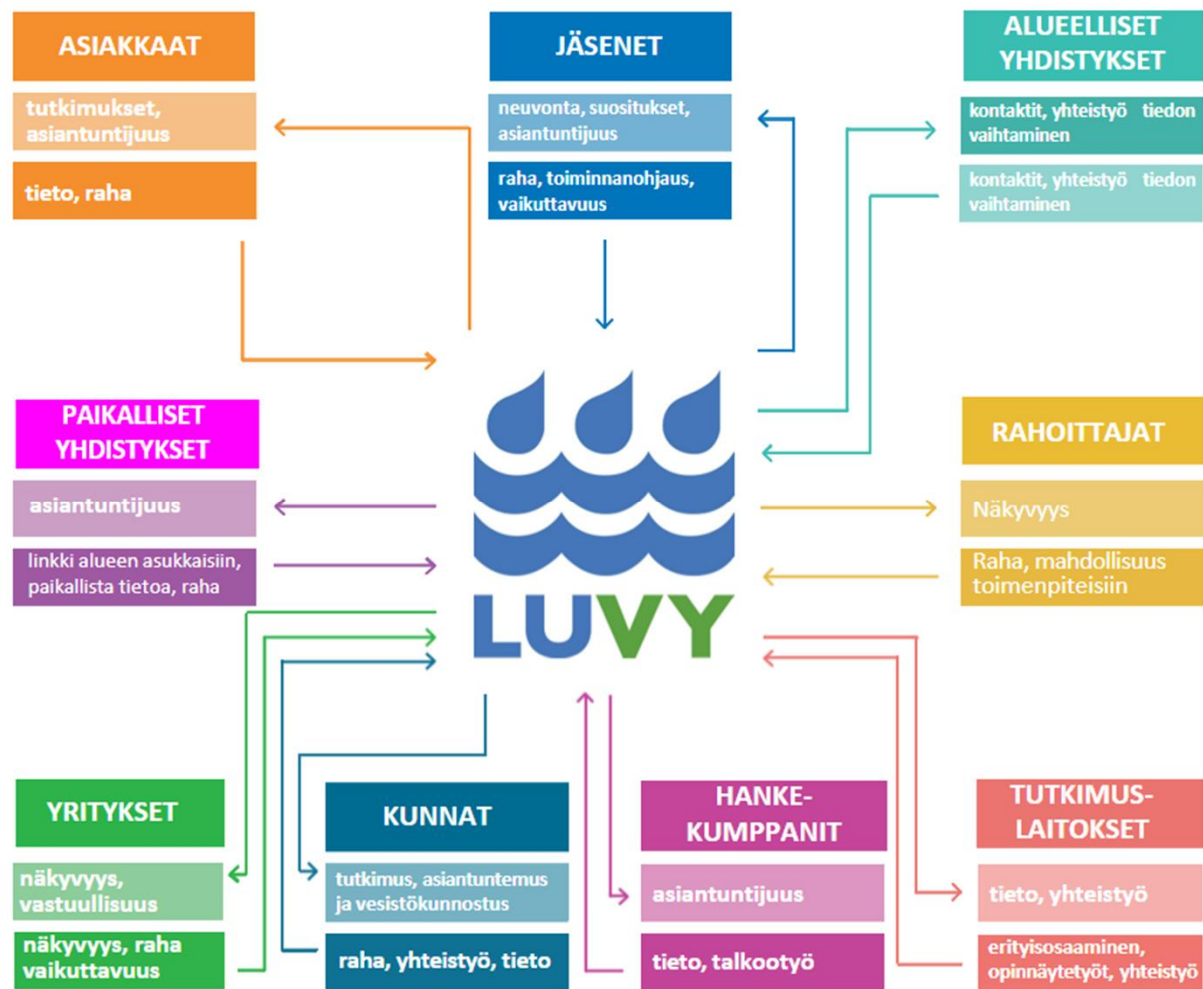
- Länsi-Uudenmaan vesistökuunnostusverkosto
  - Kuntayhteistyö, pienet alueelliset yhdistykset, kunnostuskohteiden priorisointi, uudet hankemahdollisuudet
  - Sidosryhmätyö
  - Uudenmaan vesistökuunnostusverkoston koordinointi
- Yritysyhteistyö, Länsi-Uudenmaan ympäristöklusteri
  - Yhteistyö- ja oppimisverkosto
  - Osa yrityksistä lähtenyt tukemaan vesienhoitotyötä osallistumalla kunnostustyön rahoittamiseen

Länsi-Uudenmaan
**YMPÄRISTÖ
KLUSTERI**

Verkostotyö

Länsi-Uudenmaan kuntien vesienhoidon yhteistyön visio ja strategia 2019-2026

VISIO VUOTEEN 2026:

Länsi-Uusimaa on tunnettu
upeasta vesiluonnosta ja
vesien tilan hyväksi tehtävästä
määrätietoisestä yhteistyöstä

Strategiset päämäärät ja toimenpiteet

PITKÄJÄNTEISYYS	Suunnitelmallisuus ja resurssit turvattu
TIEDON HANKINTA JA HALLINTA	Riittävät perustiedot vesien tilasta olemassa
HOITO- JA KUNNOSTUSTOIMET	Selvitysten, suunnitelmien ja kunnostusten tekeminen priorisointien pohjalta
HANKKEISTAMINEN	Kokonaisuuksien kokoaminen lisäresurssien saamiseksi
YHTEISTYÖ	Käytännön yhteistyö kaikkien alueen toimijoiden kanssa
VIESTINTÄ	Vesien tila tiedossa ja omien toimien merkitys ymmärretty

Vesienhoitotyö käytännössä

Asioiden valmistelu yhdessä – ”päällikköpöytä”

- Kokoonnuttu kuntien ympäristönsuojelupäälliköiden kanssa vuodesta 2006 alkaen

Säännölliset kuntakohtaiset palaverit kuntien edustajien kanssa

- Aloitettu haja-asutuksen jätevesineuvonnan teemapalaverina (>10 v)
- Laajennettu kuntakohtaisiin tarpeiden kartoituksiin

Kuntakohtaiset toimenpideohjelmat

- Aloitettu 2018 osana VYYHTI-hanketta – kuntakohtaiset tarpeet ja painopisteet
- Päivittäminen jatkuu ja läpikäynti kuntapalaverissa (UUSELY verkoston tukirahoitus)

Pienten toimijoiden tapaamiset

- Länsi-Uudenmaan vesistökuunnostusverkosto pienille toimijoille

Yhteistyön tarve kaikkien vesienhoidon toimijoiden kanssa

- Uudenmaan vesistökuunnostusverkosto
- Hankkeiden luomat ja ylläpitämät verkostot

Pitkäjänteinen yhteistyö

- Verkostoista kerätyn aineiston ja keskusteluiden pohjalta ->
- Yhteiset esitykset kunnille isommista hankekokonaisuuksista ja rahoitussopimukset – vuoden 2023 hankebudjetti noin 1,5 milj. euroa

Lohikalat Karjaanjokeen Vesistövisio 2030

- Koko Karjaanjoen vesistöalueen kunnostus käyntiin
- Visiokausi 2016-2021; Jatkorahoituspäätös vuosille 2022-2029
- Kaikki alueen viisi kuntaa mukana + muut rahoittajat (yritykset ja kalatalousalueet)

Elinvoimainen ja esteetön Siuntionjoki 2030

- Visiokausi 2019-2024 käynnissä, jatko valmistelussa
- Kaikki viisi valuma-alueen kuntaa mukana + muita rahoittajia (yritykset ja kalatalousalueet)

Länsi-Uudenmaan rannikkovesivisiotyön 2050 käynnistyi 2021

- 3 rannikkoalueen kuntaa mukana
- Kunnostussuunnitelmat tehty - 2022 kunnostusten aloitus
- Rannikkovesivisio 2050 sopimus tehty (2023-2028)

Mankinjoen valuma-alue

- Veikkolan vesistöjen kunnostus käynnissä

Yhdistyksen visio & strategia

The vesiensuojelija

Verkostostrategia

- kuntayhteistyö, yritykset, pienet toimijat, jäsenoiminta ja muut sidosryhmät

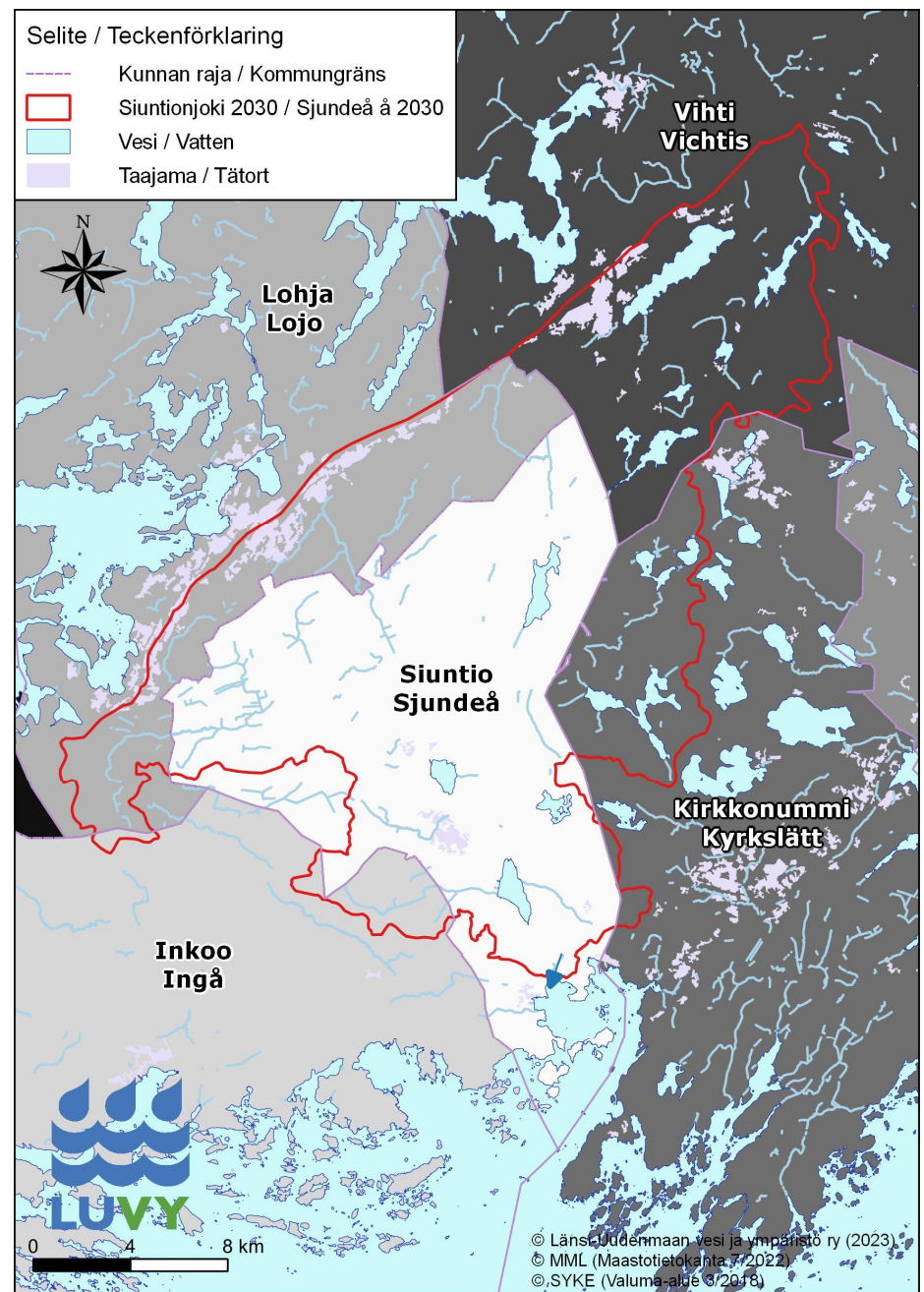
Elinvoimainen
ja esteetön
Siuntionjoki 2030

Lohikalat
Karjaanjokeen
2030

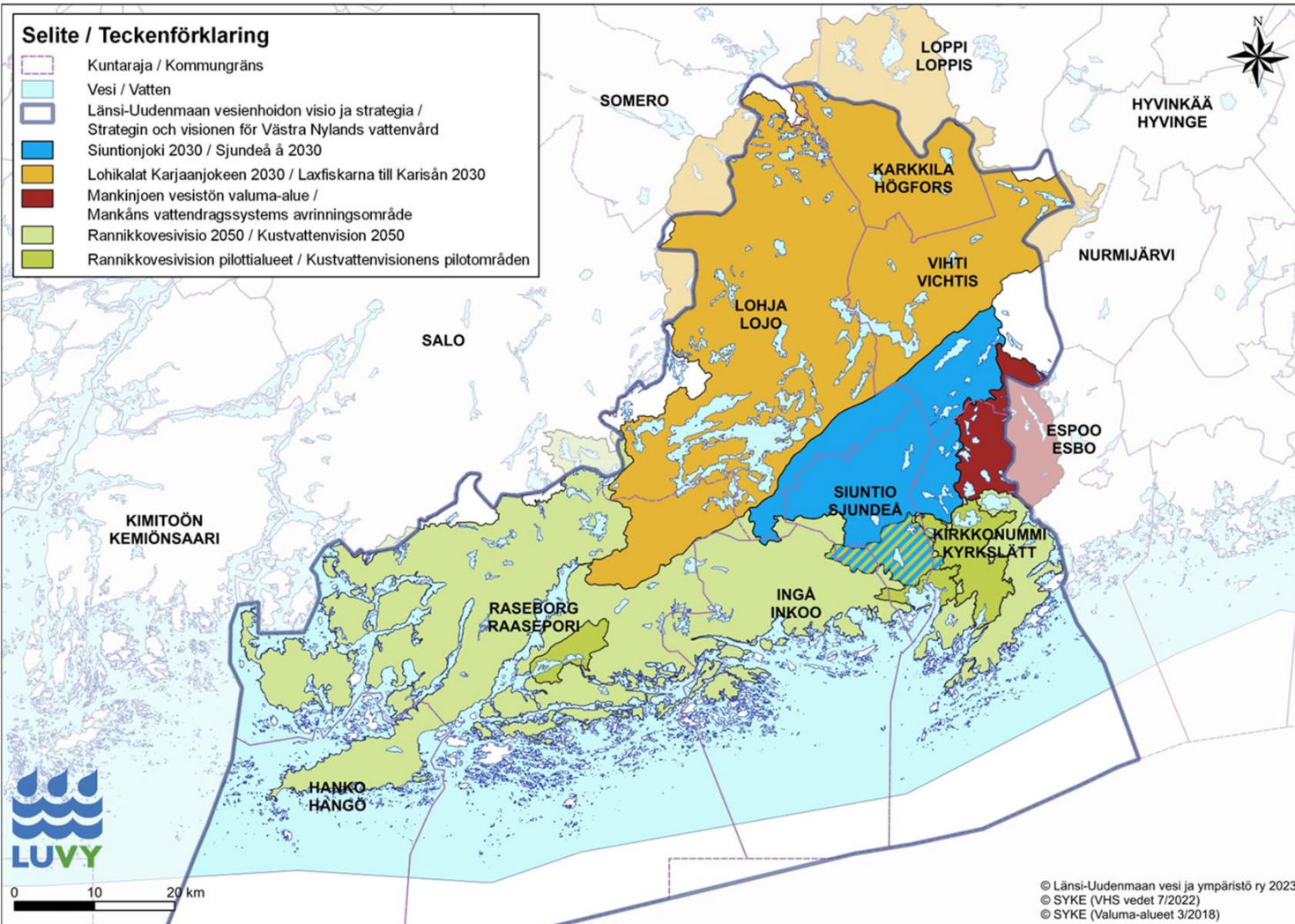
Länsi-Uudenmaan
rannikkovesivisio
2050

Mankinjoki
valuma-alue

Tilaustutkimus/LUVYLab

Alueella vahva sitoutuminen vesistövisioiden kautta

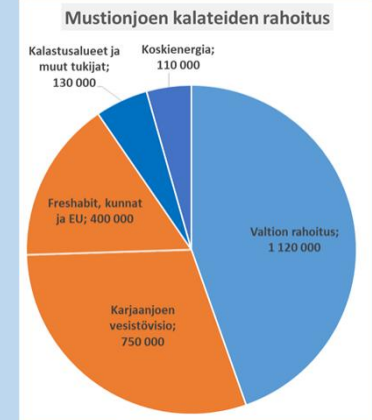

Lohikalat Karjaanjokeen 2030 alueen omarahoitus

2016-2021 2,5 miljoonaa euroa

2022-2029 6,5 miljoonaa euroa

Vastaraha saatu yli 50 %
kustannuksista, myös
EU-rahoitusta

Siuntionjoki 2030 (2019-2024) noin 900 000 e omarahoitus

Rannikovesivisio 2050 (2021-2028) noin 800 000 e omarahoitus

Kuntien rahoitus 2023	Vesistövisiot yhteensä	Muut yhteensä	KAIKKI YHTEENSÄ	As Ilm 31.12.2022	Euroa/asukas
Hanko	0	2 700	2 700	7 832	0,3
Inkoo	5 000	8 195	13 195	5 384	2,5
Karkkila	39 000	19 998	58 998	8 603	6,9
Kirkkonummi	90 000	37 130	127 130	40 722	3,1
Lohja	270 000	19 565	289 565	45 811	6,3
Raasepori	246 000	48 000	294 000	27 306	10,8
Siuntio	60 000	15 350	75 350	6 217	12,1
Vihti	190 000	25 315	215 315	28 913	7,4
YHTEENSÄ	900 000	176 253	1 076 253	170 788	6,3

Lohikalat Karjaanjokeen vesistövisio 2030

Sopimus allekirjoitettu vuosille 2022-2029

Kustannukset vuosina 2022-2029 noin
6,5 milj. €

Vaellusyhteydet

Vaelluskalojen kulku
Karjaanjoen vesistössä on
turvattu

Lohikalat

Kannat elinvoimaisia ja
lisääntyvät luontaisesti

Raakku eli jokihelmisimpukka

Elinvoimainen
Karjaanjoen vesistössä

Elinalueet

Lohikalojen ja raakun
lisääntyminen on
turvattu

Vedenlaatu

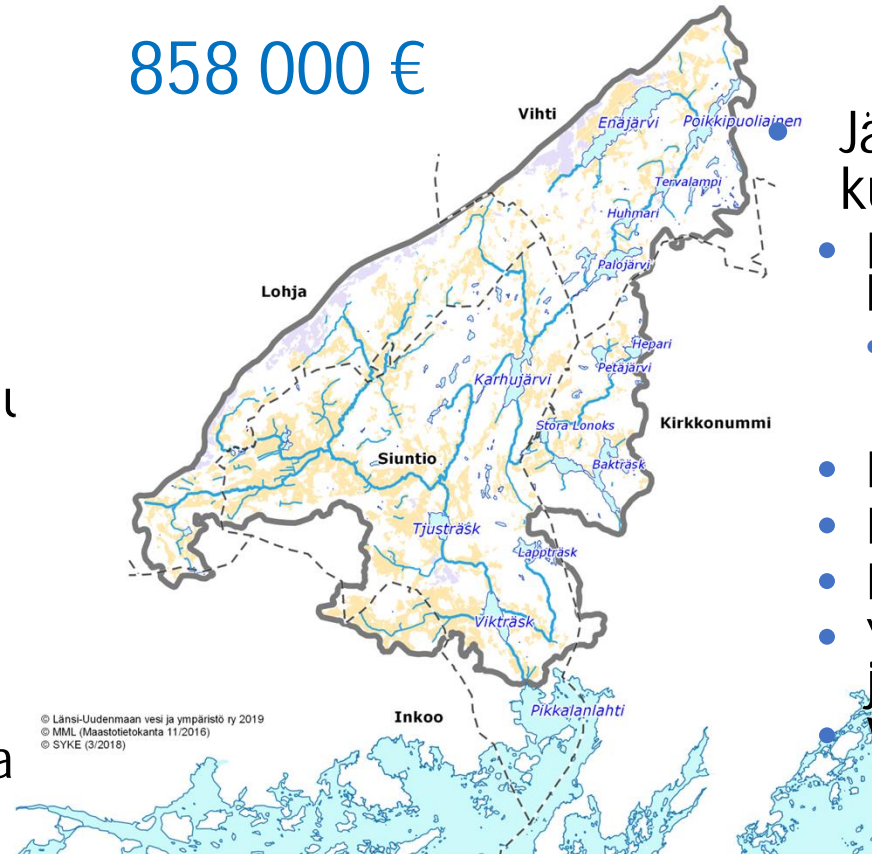
Järvet ja joet ovat
vedenlaadultaan hyviä

Elinvoimainen ja esteetön Siuntionjoki -2030

- Pitkänajantavoite on parantaa vesistön tilaa ja estää tilan heikentyminen
  - Vaikuttavuus ja sen mittaus
- Osatavoitteet
  - Käynnistää pitkäjänteinen kunnosti
  - Vähentää hajakuormitusta kustannustehokkaasti
  - Turvata elinympäristöt
  - Edistää virkistyskäyttöä ja alueen vetovoimaisuutta
  - Tehdä Siuntionjoen luontoarvoja ja kunnostustyötä tunnetuksi

858 000 €

© Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry 2019
© MML (Maastotietokanta 11/2016)
© SYKE (3/2018)

Järvien sisäisen ja ulkoisen kuormituksen vähentäminen

- Konkreettiset kunnostussuunnitelmat 10 järvelle:
  - Heparri, Petäjärvi, Karhujärvi, Enäjärvi, Poikkipuoliainen, Tervalampi, Huhmari, Viktrask, Tjustrask, Stora Lonoks
- Kosteikot, 2-tasouomat
- Maataloustoimet
- Hoitokalastus
- Yhteistyö aktiivisten järviyhdistysten ja osakaskuntien kanssa
- Vedenlaadun ja kalaston seuranta

Visio rakennettiin 2018 ja 6-vuotinen rahoitussopimus allekirjoitettiin 2019 alussa vuosille 2019-2024
<https://www.luvy.fi/hankkeet/siuntionjoki/>

Rannikkovesivisio 2050

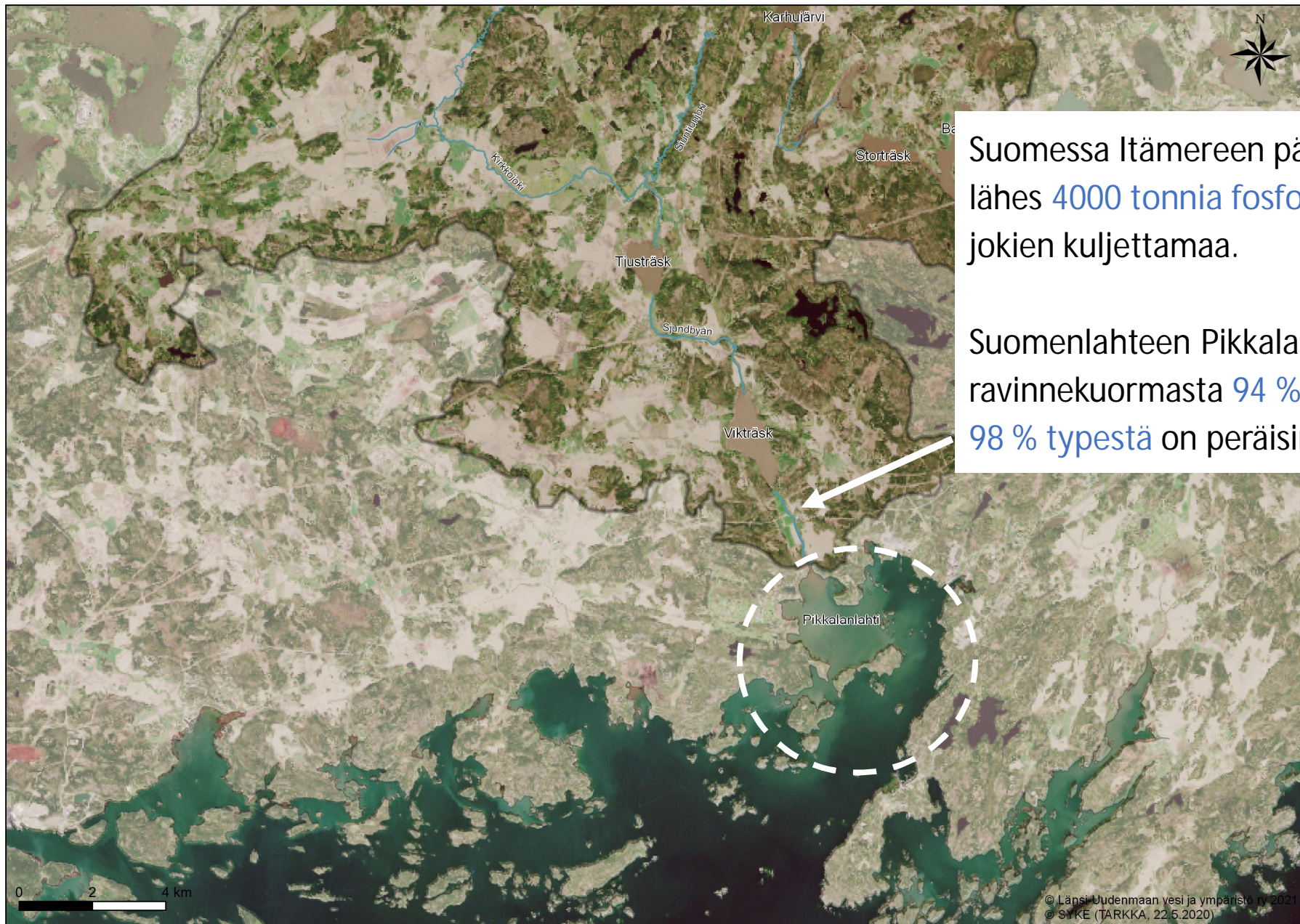
Kunnostetaan rannikkovedet merenlahti kerrallaan

Kuntakohtaiset pilotit

- Kirkkonummi
  - Tavastfjärden
- Siuntio
  - Pikkalanlahti
- Raasepori
  - Dragsviksfjärden
- Kunnostussuunnitelmat laadittu 2022
- Kunnat sitoutuneet kunnostukseen kuusivuotiskaudelle 2023-2028

Tavoittemme on kunnostaa Länsi-Uudenmaan **rannikkovedet** kohti ekologisesti hyvää tilaa.

Kunnostamalla heikossa tilassa olevia merenlahtia **parannamme samalla koko Itämeren tilaa**.

Suomessa Itämereen päätyy vuosittain lähes **4000 tonnia fosforia**, josta **95 %** on jokien kuljettamaa.

Suomenlahteen Pikkalanlahdelle tulevasta ravinnekuormasta **94 % fosforista** ja **98 % typestä** on peräisin Siuntionjoesta.

© Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry 2021
© SYKE (TARKKA, 22.5.2020)

Pelastetaan Itämeri pala kerrallaan

Tavoittemme on pelastaa [Itämeri](#) pala kerrallaan. Aloitamme Pikkalanlahteen laskevasta Siuntionjoesta.

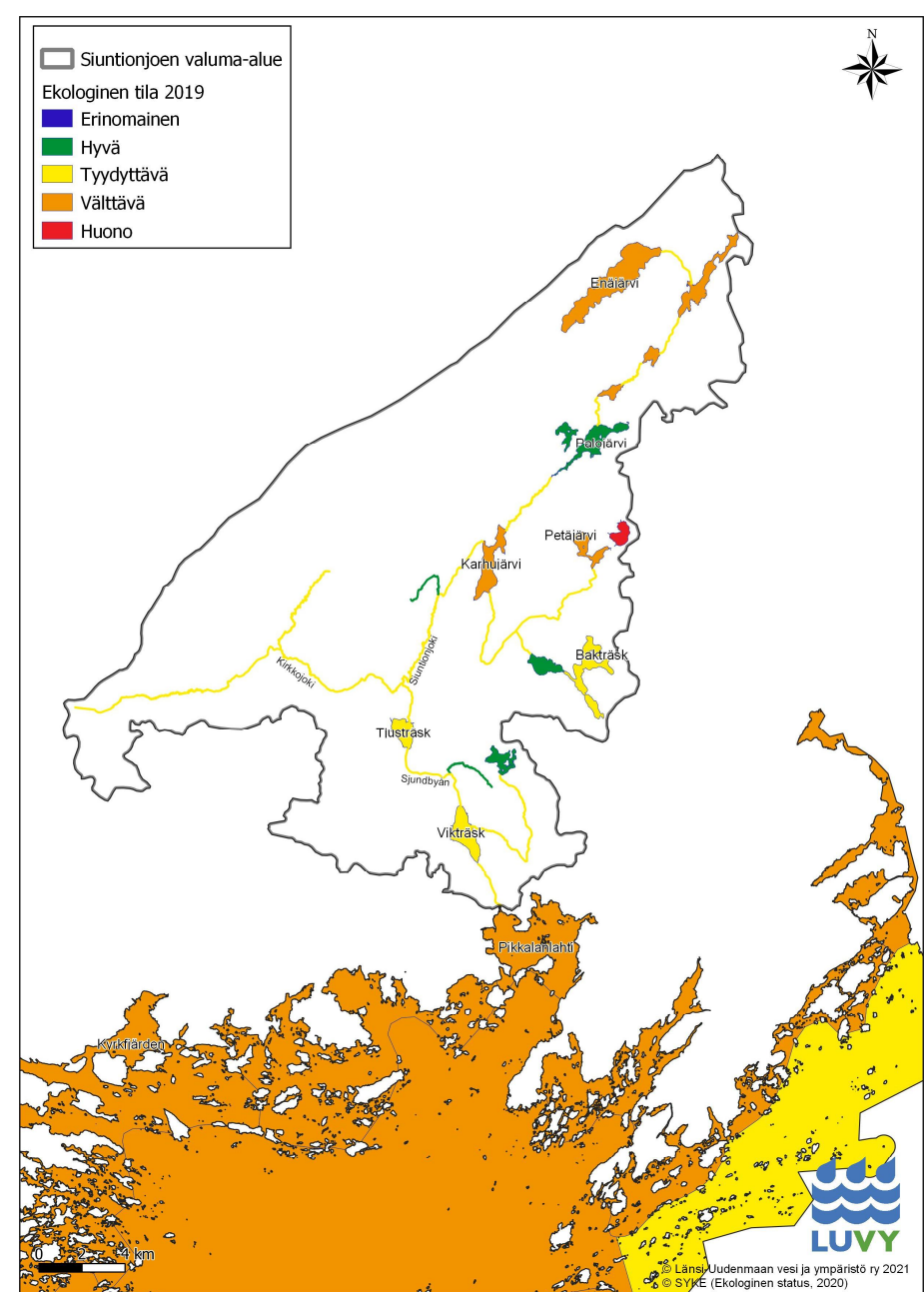
Kunnostamalla heikossa tilassa olevia jokivesistöjä voimme [parantaa Itämeren tilaa](#) vesistö kerrallaan.

Matka alkaa Enäjärvestä ja päättyy Itämereen

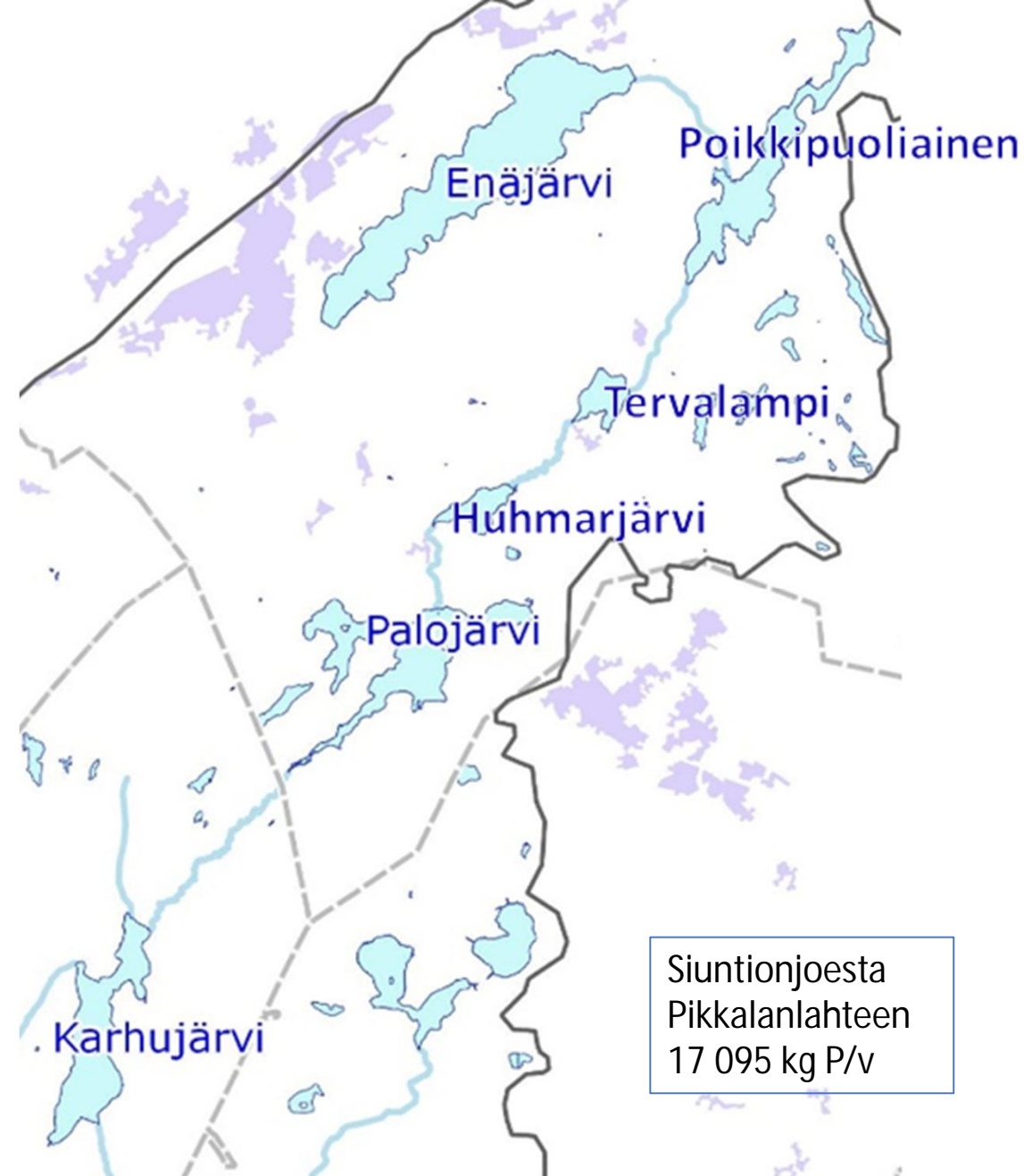
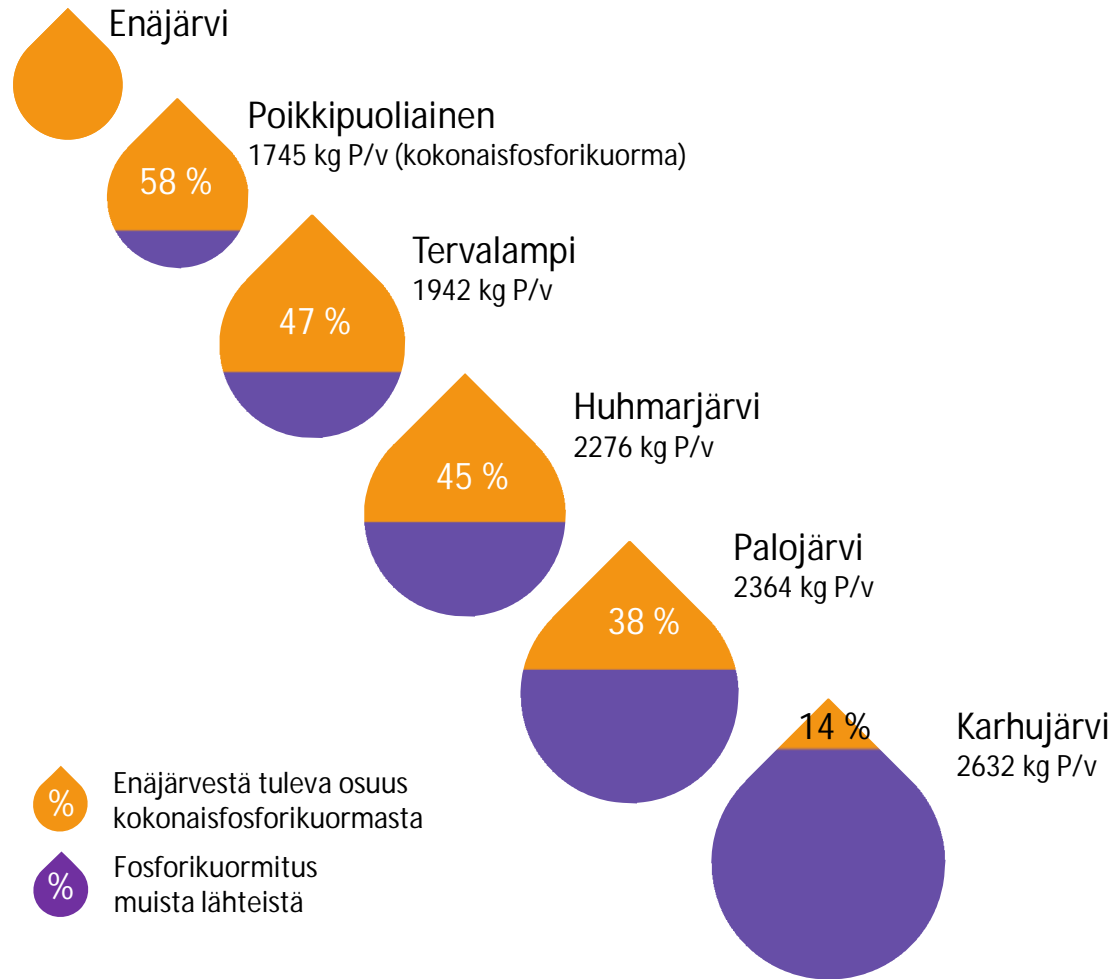
50 km pitkän Siuntionjoen **latvavedet** Vihdissä ovat pahoin rehevöityneet.

Enäjärven ja Poikkipuoliaisen ekologinen tila on tällä hetkellä **välttävä**.

Ravinnekuormitus kulkeutuu Vihdin Enäjärveltä Siuntionjokea pitkin Poikkipuoliaiseen sekä edelleen muihin alapuolisiin vesistöihin – ja lopulta **Itämereen**.

Enäjärvi vaikuttaa alapuolisiin vesistöihin

Siuntionjoesta
Pikkalanlahteen
17 095 kg P/v

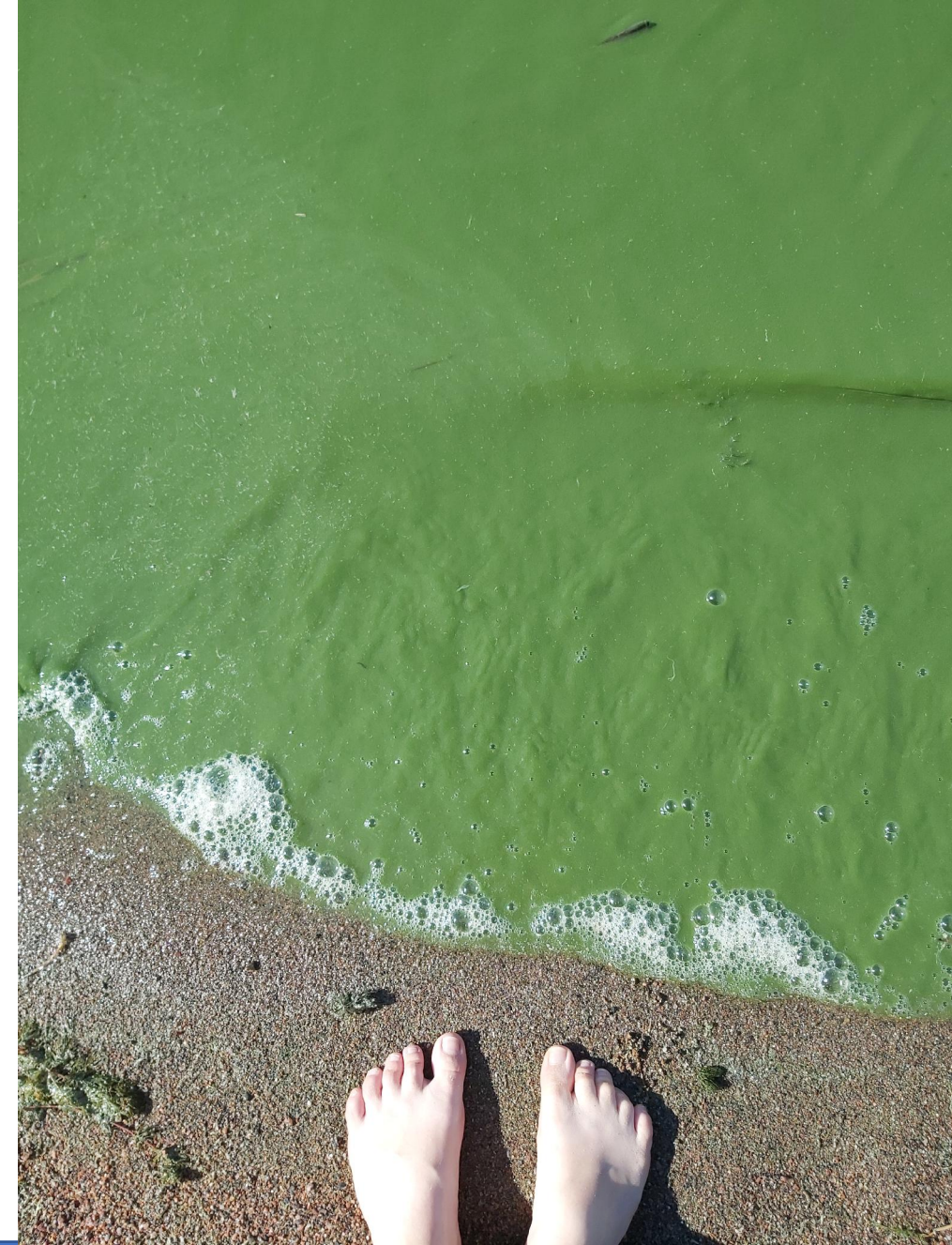
Miksi kunnostus aloitetaan latvavesistä?

Itämeren suurimpana uhkana pidetään rehevöitymistä.

Parantamalla latvavesien tilaa vaikutetaan koko **vesistön** ja **rannikkovesien** tilaan.

Rehevöityminen on kiihtyvä ilmiö, jonka pysäyttäminen vaatii pikaisia toimia. Jos nyt ei toimita, koko vesistön tila heikkenee edelleen rannikkovesiä myöten.

Enäjärven ja Poikkipuoliaisien pilotin jälkeen edetään **kunnostuksessa** jokea alaspäin lopulta Pikkalanlahteen asti.

Esimerkkejä onnistumisista

- ❖ Jokihelmisimpukan elinvoimaisuuden turvaaminen ja lohikalojen palauttaminen Karjaanjokeen
  - Mustionjoen kahden alimman voimalaitosten kalatiet toteutettu alueen omarahoittajien ja valtion tuella –kustannukset noin 2,5 milj. euroa, josta alueen omarahoitus noin 50 %
  - Kunnat sitoutuneet noin 6 miljoonan euron jatkorahoitukseen 2022-2029
  - Kahden ylimmän voimalaitoksen kalatiet parhaillaan lupaprosessissa tavoitteena toteutus myönteisten lupapäätösten jälkeen
- Siuntionjoen valuma-alueen ja edustan merialueen kunnostaminen
  - kunnat sitoutuneet rahoittamaan työtä noin 900.000 e vuosina 2019-2024
  - Alueen yritykset ja yhdistykset saatu mukaan rahoittamaan noin 200.000 eurolla
- Pitkät yhteistyösopimukset mahdollistavat pitkät vastarahoitushaut - yritysten kanssa myös osin pitkiä rahoitussopimuksia – pienen yhdistyksen kanssa myös pitkä yhteistyösopimus

Haaveista totta- Itämeren rannikkovedet yhdessä kuntoon!

Kiitos!